

'การศึกษา' ต้องมากกว่า IT

การที่ทุกคนได้รับแจก
แท็บเล็ตเหมือนกัน
จึงเป็นตัวอย่างของ
ความเท่าเทียมกัน
ในเชิงปริมาณ

หน้าต่างความคิด

● เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

ผู้เชี่ยวชาญการสอบวัดผล
ม.ธุรกิจบัณฑิต

นโยบายสูตรสำเร็จเรื่องหนึ่งทางด้านการศึกษาคือการส่งเสริมให้โรงเรียนต่างๆ มีคอมพิวเตอร์ มีอินเทอร์เน็ต โดยมีเหตุผลว่า ช่วยเปิดโอกาสให้เด็กไทยได้เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ เป็นการพัฒนาคุณภาพของเด็กให้มีความรู้ความสามารถ ไม่น้อยหน้ากว่าเด็กชาติอื่นๆ

โครงการสารพัดที่ผุดขึ้นมาในช่วง 10 ปีมานี้ ไม่ว่าจะเป็น การซื้อคอมพิวเตอร์ให้โรงเรียน การฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จ รวมถึงการจัดซื้อแท็บเล็ตให้กับนักเรียน หากเรามองข้ามความเป็นไปได้ (สูง) ที่จะมีการคอร์รัปชันไป แล้วนึกถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ ก็ต้องยอมรับว่า โครงการเหล่านี้มีศักยภาพที่จะยกระดับความสามารถของเด็กไทยได้จริง เพราะช่วยให้เด็กไทยมีโอกาสได้เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้เพิ่มขึ้น มีโอกาสได้ทำความเข้าใจกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ตั้งแต่นั้น ซึ่งจะช่วย

ให้การปรับตัวในการเรียนระดับสูงและชีวิตการทำงานได้ง่ายขึ้น

หากมองในแง่ของความเท่าเทียมกันแล้ว แม้ว่าทุกโรงเรียนจะได้คอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ตรุ่นเดียวกัน แต่นักเรียนกลุ่มที่จะได้ประโยชน์จากนโยบายนี้มากที่สุดคือ นักเรียนจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางถึงฐานะดี เพราะครอบครัวเหล่านี้ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์เหล่านี้ที่บ้านอยู่แล้ว และสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ พวกเขาจึงมีโอกาสได้ฝึกฝนหาความรู้ความชำนาญเพิ่มเติมได้นอกเวลาเรียน ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่ฐานะไม่ดีนัก เมื่อออกจากโรงเรียนไปแทบจะไม่มีโอกาสได้แตะใช้อุปกรณ์เหล่านี้มากนัก เรื่องอินเทอร์เน็ตยังไม่ต้องพูดถึง ด้วยเหตุนี้ การที่ทุกคนได้รับแจกแท็บเล็ตเหมือนกัน จึงเป็นตัวอย่างของความเท่าเทียมกันในเชิงปริมาณ ไม่ได้สะท้อนถึงความเท่าเทียมกันในเชิงผลประโยชน์ที่ได้รับจากนโยบายด้าน IT เหล่านี้

หากเอาหลักการวิเคราะห์และประเมินโครงการมาจับ การลงทุนลักษณะนี้น่าจะให้ผลตอบแทนที่เป็นบวก ซึ่งตามตำราแล้ว โครงการที่มีผลตอบแทนเป็นบวก เป็นโครงการที่น่าสนใจ น่าลงทุน แต่การคิดโดยใช้กรอบแบบนี้ได้ละเลยพื้นฐานของการจัดทำนโยบายสาธารณะ

ก่อนจะคำนวณหาผลตอบแทนจากการลงทุน เราจะต้องเรียงลำดับความเร่งด่วนของโครงการเสียก่อนว่า มีโครงการอะไรบ้างที่มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกัน มีผลลัพธ์คล้ายกัน แล้วเอาโครงการเหล่านั้นมาดูกันว่า โครงการไหนควรจะเกิดก่อน โครงการไหนรอได้ โครงการไหนเป็นเรื่องจำเป็น เพราะเป็นพื้นฐานในการทำโครงการอื่นต่อไป

ยกตัวอย่างเช่น ก่อนจะทำโครงการสร้างทำเรื่อน้ำลึก เราต้องมาดูก่อนว่าถนนหนทางระบบขนส่ง และสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมแค่ไหน ถ้ายังไม่พร้อมก็ต้องจัดการให้เรียบร้อยเสียก่อน แล้วค่อยมาลงทุนสร้างทำเรื่อน้ำลึกทีหลัง เพราะขึ้นสร้างไปก่อน ก็ใช้ประโยชน์อะไรได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย

โครงการด้าน IT สำหรับเด็กก็เช่นกัน คนที่จะใช้ประโยชน์จากเครื่องมือนี้ได้มากที่สุดคือ คนที่เห็นคุณค่าของความรู้ รู้จักรวบรวมและแสวงหาข้อมูล เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจวิเคราะห์และตัดสินใจในเรื่องต่างๆ การจะสร้างคนที่มีคุณสมบัติแบบนี้ขึ้นมาได้ จึงต้องเริ่มกันตั้งแต่พื้นฐาน

พัฒนาการระดับเริ่มต้นที่จะช่วยให้เด็กรักการเรียนรู้ คือการให้เขาได้ทดลองทำโน่นทำนี่ มีโอกาสได้พัฒนาทักษะด้านการเคลื่อนไหว สังเกต จดจำ ผ่านการเล่น

และเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว รู้จักการเข้าสังคม
เคารพกติกา ใส่ใจคนอื่น สิ่งเหล่านี้ไม่ได้
สร้างจากการนั่งมองนั่งจิ้มจอสี่เหลี่ยม

ลองนึกกันเล่นๆ ว่า เราเอาเงินจำนวน
16,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นงบประมาณใน
การซื้อคอมพิวเตอร์ตามนโยบายการจัด
ซื้อคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมสำหรับโรงเรียน
18,000 แห่งทั่วประเทศ ในช่วงปี 2552 ถึง

2553 เพื่อลดสัดส่วนของนักเรียนต่อ
คอมพิวเตอร์จาก 40 คนต่อ 1 เครื่อง ให้
เหลือ 10 คนต่อ 1 เครื่อง มาสร้างสนาม
เด็กเล่นแทน ลงทุนสนามละสามล้านบาท
เป็นค่าก่อสร้างสักแห่งละ 2 ล้านบาท อีก
หนึ่งล้านบาท เอามาซื้อพันธุ์ไม้ประดับ
กินดอก อย่างน้อยก็ได้ปีละ 3-4 หมื่นบาท
แสดงว่าแต่ละเดือนก็จะมีเงินเข้ามาราว
3 พันบาท เอาเงินก้อนนี้ไปแบ่งไปเป็นค่า
ตอบแทนให้กับอาสาสมัครเก่งๆ ที่มีความ
รู้ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก มาช่วย
จัดกิจกรรมให้เด็กๆ ในช่วงเย็น หรือวัน
หยุด **เงินก้อนนี้ก็จะช่วยให้มีสนามเด็ก
เล่นคุณภาพดีสำหรับเด็กๆ เพิ่มขึ้นถึง
กว่า 5 พันแห่ง**

ถ้าแต่ละแห่งมีเด็กเข้าร่วมกิจกรรม
สัก 20 คนต่อปี ก็แสดงว่าเราสามารถให้
โอกาสเด็กจำนวนกว่าแสนคน ได้พัฒนา
ศักยภาพของตัวเอง ถึงแม้แค่ร้อยละหนึ่ง
ของคนเหล่านี้ จะกลายเป็นคนดีที่ประสบ
ความสำเร็จในชีวิต คิดแล้วสังคมไทยก็ได้
คนเก่งคนดีเพิ่มขึ้นมาถึงปีละ 1,000 คน

นี่คือสิ่งที่ IT ทำไม่ได้

คนเก่งขึ้นได้ คนดีสร้างไม่ยาก

หากพวกเขาถูกพุ่มพริกในสภาพแวดล้อม
ที่เหมาะสม แล้วที่ไหนล่ะที่จะพุ่มพริกเด็ก
เหล่านี้ได้ดีกว่ากัน การนั่งมองนั่งจิ้มหน้า
จอสี่เหลี่ยม หรือการได้ออกไปวิ่งเล่นร่วม
กันเพื่อนๆ เรียนรู้บทบาทของตนเองใน
ฐานะสมาชิกของสังคม คำตอบนี้ น่าจะรู้กัน
ตั้งแต่ก่อนตั้งคำถามแล้ว